

O fantasmă bîntuie subconștientul autorilor de videoclipuri publicitare: silueta fetei care se dezbracă lent, lent, lent... Fie că se face reclamă pentru un tip de televizor, un ziar sau o excursie în străinătate, ea traversează ecranul mișcîndu-se insinuant și se topește, ispititoare și intangibilă. Dacă obsesia persistă, s-ar putea să ne trezim cu irezistibile mostre de umor involuntar.

Toată viața am detestat să mă scol de vreme. Lenei mele i-a venit de hac o voce dotată cu un timbru personal. Foarte repede am realizat că "timbrul personal" nu aparține numai vocii, ci definește modul cum își face meseria realizatorul emisiunii "Matinal", pe programul România-Actualități; Paul Grigoriu: informație bogată, capacitate de selecție, firesc, umor, un mixtum compositum în stare să-ți deschidă o zi bună. Necazul e în diminețile cînd mă trezesc "degeaba" - altcineva e de serviciu la microfon. Ce să-i faci, nimeni nu poate rezista zilnic unui astfel de maraton; noroc că exemplul bun face școală, iar colegii acestui alergător de cursă lungă par dornici să-și găsească fiecare culoarul spre atenția noastră.

Țin cu pasiune un pariu cu mine însămi și cîștig aproape de fiecare dată: operatorul care filmează primirile la Palatul Cotroceni va respecta oare și de data aceasta regula nescrisă de a da în imagine, pe îndelete, înfîi candelaburul și pe urmă vaza cu flori, sau își va îngădui să inverseze ordinea? Într-o seară am trecut prin mari emoții, candelaburul n-a apărut deloc, cine știe ce ne mai așteaptă, prea multe inovații strică.

Jargonul adolescenților, această pe nedrept disprețuită sursă de înviorare a limbii vorbite, tinde să reintroducă, într-o accepțiune potențată, un vechi cuvînt, intrat o vreme în conul de umbră prin cvasidispariția categoriei pe care o numește: MESERIAȘ. Deunăzi, pe stradă, dintr-un grup, am auzit următoarea formulare șugubeață: "Ai văzut mașina de pe alee? E meseriașă!" Sper să nu mă pripesc interpretînd aprecierea drept un început de reabilitare, în conștiința oamenilor tineri, a meseriei și a lucrului bine făcut. Un astfel de criteriu pus în vîrlul ierarhiei de valori ar putea salva societatea românească. Implicît, teatrul ei.

Colecția gesturilor teatrale, făcute pentru "istoria mică", se îmbogățește într-un ritm constant: după deja tradiționalele vizite cu daruri la căminele de bătrîni și de handicapați (ce haz ar mai avea darurile, dacă sursa lor ar rămîne anonimă?!), aflăm că Biserica a dăruit o icoană Parlamentului, că membrii Guvernului au ieșit la sădit pomi (23 de pomișori tineri!)... Să mă ierte amatorii de "gesturi simbolice", dar nu sînt deloc siguri că, la un calcul corect, sporul de popularitate obținut cu un asemenea consacrat arsenal n-ar fi anulat de reacția de recul și de crispare provocată celor prea sătui, din cauza "precedentului istoric", de sunetul strident al acestei monede calpe. ■ I.P.

ÎNVĂȚĂMINTE

Știm de mult ce rol important poate juca Televiziunea în educarea estetică (și nu numai, dar asta ne stă nouă la suflet) a "maselor largi de oameni ai muncii". Știm, și tocmai de aceea îi sîntem recunoscători văzînd că își ia rolul în serios. Sincer vorbind, și profesioniștii într-ale culturii, nu numai "civilii", au ce învăța. Și nu neapărat în spațiul destinat anume culturii.

"Împrospătarea cadrelor" se face simțită în mod benefic. Tineretele prezentatoare nu ne bucură doar ochii (unele, e drept, chiar ni-i bucură), ci și auzul, ca să nu mai vorbim de minte, pe care ne-o tot luminează. Este nu doar plăcut ci și instructiv să auzi engleza perfectă, de Oxford, în care e pronunțat numele lui Alfred Jerry despre care noi am fi jurat că e francez. La fel de instructiv e și jocul de-a ghicitul numelor, joc de societate pe care domnișoarele televizioniste ni-l propun mereu. Ești mîndru de tine cînd îți dai

seama pe loc că Bodichi nu este decît numele (mai telegenic, probabil) al actorului Marius Bodochi, te simți alt om cînd ghicești cine este scriitorul sovietic al cărui nume "nașa" de pe micul ecran îl silabisese cu grijă, ca pe al unui șef de trib cu patruzeci și opt de prenume (și tot atîtea neveste): So-le-jîn-țîn.

Învățămintele pe care le tragi, urmărind emisiunile Televiziunii, pornesc din sfera onomasticii, dar nu se opresc acolo ci vizează zone mai profunde ale culturii. Informațiile sînt oferite cu modestie, în treacăt, ca lucruri de mult știute și de noi, astfel încît nici nu ne mai rușinăm din cale afară văzînd cîte mai avem de învățat. Cu acest aer de "déjà vu, déjà connu" (puteți pronunța și în engleză, sîntem obișnuiți), un reporter de la "Actualități" ne vorbea despre imagini demne de neorealismul lui Tarkovski. E, într-adevăr, plin de învățăminte să te uiți la televizor. ■ C.D.

